

"חוקרים פרטיים": מה זה השתתפות פוליטית אפקטיבית?

על ילדות נידת, אזרחות דיגיטלית וגם ייצוג פוליטי

5 תגובות

פרופ' ג'ניפר אושר | 15.05.26 | 17:00
תגיות: מחקר, מדור חוקרים פרטיים

כשהייתי בת 12 עברנו בתוך ארצות הברית מקונטיקט לקרוליינה הדרומית. על פני הדברים זה היה עוד מעבר שגרתי של משפחה של איש צבא, אבל עבורי זו הייתה נקודת מפנה חשובה. קונטיקט נחשבת לאחת המדינות בארצות הברית שמערכת החינוך בה היא מן הטובות שיש, וקרוליינה הדרומית, לעומתה, נמצאת בתחתית הדירוגים. המפגש החד הזה בין שתי מערכות ציבוריות שונות כל כך גרם לי, כבר בגיל צעיר, להתחיל לשאול שאלות על פוליטיקה, על אי-שוויון ועל האופן שבו החלטות מדיניות משפיעות על חיי היום-יום של אנשים.

נולדתי למשפחה יהודית מסורתית ("קונסרבטיבית" במונח אמריקני). אבי שירת בצבא, אבל לא כרב אלא כקצין בצוללות גרעיניות בחיל הים האמריקני, ואימי הייתה אחות. בשל השירות הצבאי עברנו לא מעט בתים - אנחנו ארבעה ילדים, וכל אחד מאיתנו נולד במדינה אחרת בארצות הברית. הילדות הניידת הזו חשפה אותי מגיל צעיר להבדלים אזוריים, תרבותיים ופוליטיים ונטעה בי סקרנות עמוקה לדעת איך חברות מאורגנות, ולאילו מהן יש קול בתוכן.

מדור "חוקרים פרטיים" - לכל הטורים הקודמים

הדרך שלי לאקדמיה לא הייתה ישירה. התחלתי את הלימודים שלי לתואר ראשון בהרווארד בפיזיקה, עם שאיפה ללמוד רפואה - אבל נדהמתי מתופעת ה"הומלסים" (חסרי בית) בבוסטון כבעייה חברתית שלא נחשפתי אליה לפניכן. ההתנדבות שלי במקלט לחסרי בית בבוסטון הפכה להיות הפעילות המרכזית שלי בשנה א' לתואר, ועם סקרנות להבין טוב יותר איך דבר כזה יכול לקרות, עברתי לתוכנית שדומה לפכ"מ (פוליטיקה, כלכלה וממשל).

בתקופה זו עבדתי כעוזרת מחקר במיזם שעסק במעורבות אזרחית אמריקנית, ובהמשך ניהלתי את המיזם עם סטודנטים לתארים מתקדמים מתחומים שונים במדעי החברה. לאחר מכן עבדתי במשרה מלאה כמארגנת קהילתית (community organizer) הן בארצות הברית והן בישראל. העבודה בשטח כמובילת תהליכים קהילתיים עם אזרחים ואזרחיות אמיתיים לימדה אותי עד כמה גדול הפער בין הרצון להשפיע לבין היכולת לעשות זאת בפועל.

פרופ' גליפראוש (צילום: דני מכליס, אוניברסיטת בן-גוריון)

Sponsored Links by Taboola

קל יותר כשמחשבות על אוכל לא מנהלות את היום שלך מה BMI שלך?

מידע נוסף

מכשיר קטן. שינוי גדול. בסבסוד קופות החולים

novo nordisk

קל יותר לטפס במדרגות כשלא עוצרים להסדיר נשימה. מה BMI שלך?

קראו עוד

חדשות הבוקר

מידע נוסף

novo nordisk

בין סיום לימודי לתואר הראשון בהרוארד לתחילת לימודי לתואר השני במדיניות ציבורית באוניברסיטה העברית בירושלים חלפו שבע שנים. החזרה שלי ללימודים אקדמיים נבעה מהמלצה פרקטית של עמיתים ישראלים בעולם העמותות, והיא נועדה להגדיל, ולו במעט, את אפשרויות הפרנסה שלי. בלימודים אלה התאהבתי מחדש במחקר מזווית השוואתית, כעולה חדשה. גם גיליתי שבישראל, לעומת ארצות הברית, מקובל לשלב חיים אקדמיים עם משפחה. החלטתי להמשיך לדוקטורט מתוך מחשבה שאחזור לפעילות חברתית ופוליטית בקהילה לאחר סיום הלימודים.

בסופו של דבר האקדמיה "משכה" אותי פנימה. כיום אני פרופסור מן המניין במחלקה לפוליטיקה וממשל באוניברסיטת בן-גוריון בנגב. כשהתחלתי את דרכי במחלקה נאמר עליי לא פעם שאני "עוף מוזר", בין היתר משום שאני אישה דתייה בתחום מחקר שבו יש מעט מאוד חוקרות עם כיסוי ראש. עבורי זו הייתה עוד תזכורת שגם באקדמיה, כמו בפוליטיקה, שאלות של ייצוג ונוכחות אינן מובנות מאליהן.

המחקר שלי עוסק בקשר שבין דעת קהל להשתתפות פוליטית ולייצוג. אני חוקרת מי מעורב בפוליטיקה, באילו דרכים, ואם ההשתתפות הזו אכן מתורגמת לייצוג במסודות השלטון. בשנים האחרונות אנחנו עדים לתופעה ברורה: ירידה מתמשכת בשיעור ההצבעה בבחירות, לצד עלייה חדה בפעילויות פוליטיות רבות נוסף על ההצבעה, כולל פעילות דיגיטלית, כמו מחאה ברשתות חברתיות ועצומות מקוונות.

אך השאלה המרכזית נותרת פתוחה: האם הקולות הללו באמת נשמעים במסדרונות השלטון? במיזם המחקר שלי, "Participation and Representation in the Digital Age" (השתתפות וייצוג בעידן הדיגיטלי), הנתמך על ידי מועצת המחקר מטעם האיחוד האירופי (ERC), אני בוחנת תהליכים אלה בחינה משווה בישראל, בארצות הברית, באירופה ובמדינות נוספות ברחבי העולם (כולל מדינות לא דמוקרטיות). המחקר עוקב אחר מי שמתשתפים בפוליטיקה בדרכים שונות, מה הרקע החברתי שלהם, ומהם הגורמים המאפשרים – או חוסמים – תרגום של השתתפות פוליטית להשפעה מדינית.

זכייה במענק, בסכום של כ-1.5 מיליון אירו לחמש שנים, הייתה הישג חשוב מאוד בתחום זה כחוקרת ישראלית – אך גם אתגר לא פשוט. ניהול תקציב גדול וצוות בין-לאומי דרש חשיבה יצירתית, במיוחד כי השקתי את המיזם במאי 2023, בסוף תקופת הקורונה, וכמה חודשים לפני 7 באוקטובר. גייסתי

עמוד הוויינר פתוח לציבור הרחב ומכיל הזמנה להצטרף אלינו ולשמע הקלטות של חוקרים מובילים בין-לאומיים בנושאים של השתתפות פוליטית וייצוג דמוקרטי: <https://www.prd-erc.eu/events>

אתר הבית של המיזם, הכולל עמודים של הצוות, פרסומים וחדשות: [/https://www.prd-erc.eu](https://www.prd-erc.eu)

"חוקרים פרטיים" הוא מדור ב-ynet שנוסד ביוזמת [האקדמיה הצעירה הישראלית](#) שבו חוקרים מסבירים מדוע החליטו לעסוק בתחום המחקר שלהם. המדור נערך בסיוע פרופ' נעמה גבע-זטורסקי, פרופ' אורי בן-דוד ופרופ' ארז בן-יוסף מהאקדמיה הצעירה הישראלית.

האקדמיה הצעירה הישראלית
الأكاديمية الشابّة الإسرائيليّة
THE ISRAEL YOUNG ACADEMY

